

SİLİVRİ İLÇESİNİN FONKSİYONLARI¹

Functions of Silivri District

Zübeyde ÜÇÖŞ²

Özet

Silivri’de tarihten beri en önemli ekonomik fonksiyonlar, tarım ve hayvancılık fonksiyonlarıdır. Silivri’nin, gelişmiş bir ulaşım ağının ortasında yer alması, zamanla ekonomik fonksiyonlarının çeşitlenmesini sağlamıştır. Silivri’de 1970’lerde, sahile yakın mesafede bulunan D-100 (E-5) Karayolu ile 1980’li yılların sonunda, daha kuzeyde yer alan TEM (E-6) Otoyolu geçmeye başlamıştır. Bu yollar ilçede turizm, ticaret ve hizmet sektörlerinin gelişmesini sağlamıştır. 1990’lı yıllarda İstanbul sanayi bölgelerinin Silivri yönüne doğru kaymasıyla da burada sanayi fonksiyonu gelişmeye başlamıştır. Liman fonksiyonu, balıkçılık fonksiyonu ve cezaevi fonksiyonu ilçedeki diğer fonksiyonlar olarak sayılabilir.

“Silivri ilçesinin fonksiyonları” konulu bu çalışmanın amacı; Silivri’nin gelişiminde etkili olan faktörleri incelemek, ilçenin temel fonksiyonlarını belirlemek ve bunları coğrafi bir bakış açısıyla ortaya koymaktır. Ayrıca bu araştırma, Silivri ilçesinin mevcut potansiyellerini nasıl değerlendirdiğini ortaya koyması itibarıyla, ilerleyen yıllarda, konuyla alakalı bilimsel çalışmalara da kaynaklık teşkil edecektir.

Anahtar Kelimeler: Silivri, İstanbul’un ilçeleri, şehir coğrafyası, şehir fonksiyonları

Abstract

The most important economic functions at Silivri had been agriculture and livestock throughout the history. Silivri located into advanced transport network so that Silivri had been various economic functions at the time. At the 1970’s highway D-100 (E-5) which pass in the direction of the coast and at the ends of 1980’s highway named TEM (E-6) which located on the further north of Silivri, began to pass here. These roads caused the development of tourism, trade and service sectors in the district. At the 1990’s the industrial district of İstanbul slid through to Silivri direction and that is also supplied to the improvement of industrial function in here. The functions like harbour, fishery, and prison may be count as the other functions of Silivri district.

The purpose of this study themed " Functions of Silivri District" is to examine the factors which have the impression on the development of Silivri, determine the main functions of the district and reveal these with a geographical point of view. As a result of the reveal of how districts existing potentials have been used, this study also may lead the related scientific works, in the advancing years.

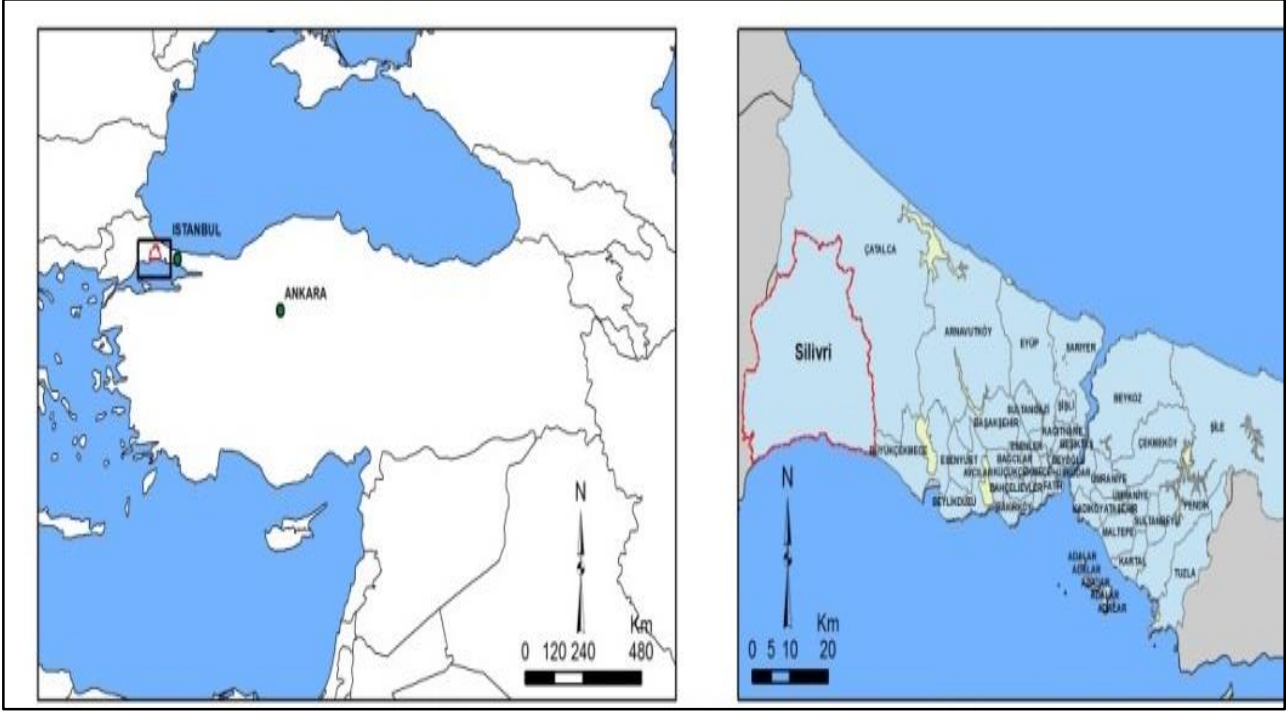
Keywords: Silivri, districts of İstanbul, urban geography, functions of cities

¹ Bu makale, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı’nda Doç. Dr. Mesut Doğan tarafından yönetilen “Silivri Şehrinin Gelişimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri” adlı yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

² İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümünde Doktora Öğrencisi., beyda.733@gmail.com

GİRİŞ

Silivri 43°03 kuzey paralelleri ile 28°01 doğu meridyenleri arasında yer alır. 45 km'lik sahil şeridinde sahip olan Silivri'nin yüz ölçümü 860 km²'dir (Erdoğan, 1992 s.1). İlçenin doğusunda Büyükçekmece, kuzeyinde Çatalca, kuzeybatısında Çerkezköy, batısında Çorlu ve Marmara Ereğlisi, güneyinde de Marmara Denizi bulunur (Şekil 1). Silivri'nin sosyo-ekonomik gelişimi, İstanbul'a uzak olması sebebiyle diğer ilçe merkezlerine göre daha sınırlı kalmıştır. İlçede, son yıllara kadar daha çok kıyı kullanımı ve ikinci konut turizminin hakim olduğu görülmektedir. Bunun yanında "hizmet ettiği alan bütün İstanbul metropoliten alanının yaklaşık % 15–20'si kadardır" (İBB, 2009 s.2). Buna dayanarak Silivri ilçesinin etki alanının oldukça geniş olduğu söylenebilir.

Şekil 1: Silivri ilçesinin lokasyon haritası

İlçe arazisi 100-200 metre yükseklikte, derelerle bölünmüş dalgalı düzlükler ve tepelikler biçimindedir. Uzunlukları 15-20 km. kadar olan dereler, birbirine paralel bir şekilde Marmara Denizi'ne dökülürler. İlçe, arazi yapısı bakımından; ulaşım, yerleşme, tarım ve hayvancılık gibi beşeri faaliyetler açısından oldukça elverişli koşullara sahiptir.

Silivri, Karadeniz ve Akdeniz iklimlerinin geçiş sahasında yer alır. Buna bağlı olarak; ilçenin Karadeniz kıyılarına yakın olan kuzey kesimlerinde Karadeniz ikliminin etkisi daha fazla hissedilirken, güney kesimlerinde de Akdeniz ikliminin etkisi daha yoğun hissedilmektedir. Ancak burada kışlar Akdeniz iklimine göre daha sert, yazlar da daha kurak geçer. "Silivri'de yıllık ortalama yağış miktarı 635.6 mm. olup, yıllık ortalama sıcaklık değeri 15.3 °C'dir" (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2015). Bu sıcaklık ve yağış değerleri, ilçenin iklim koşullarının, tarımsal faaliyetler bakımından elverişli olduğunu göstermektedir.

Silivri'de bitki örtüsü zayıf olup, genel görünüm steptir. Kuzeyde irtifaca yüksek bölgelere çıkıldıkça, nem ve yükseklik koşullarının daha uygun olması nedeniyle, ormanlık alanlar görülmeye başlanır. İlçede çoğunlukla gürgen, akçaağaç, meşe ve kayın gibi ağaç türleri bulunur (Üçoş, 2107 s.111). Silivri'nin genel nüfus miktarı 1935 yılından günümüze devamlı artmıştır. İlçenin şehir nüfusu, 1935 yılından 2007 yılına kadar kırsal nüfustan daha azdır. Bunun temel nedeni; Silivri kırsalında ekonomik hayatın esasını oluşturan tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin gelişmiş olmasıdır (Doğan Sertkaya, 2009 s.10). Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinden iyi bir gelir elde edebilen Silivri'nin kırsal nüfusu, Türkiye genelinde yaygın olan kırdan kente doğru yapılan göç hareketlerinin aksine bir gelişim göstermiştir. 2016 yılı TÜİK verilerine göre Silivri ilçesinin nüfusu; 92.892 erkek ve 77.631 kadın olmak üzere toplam 170.523'tür.

YÖNTEM VE METOD

Bu çalışma kapsamında, Silivri merkez mahallelerinde (Alibey, Fatih, Piri Mehmet Paşa, Mimarşinan, Selimpaşa ve Semizkuşlar mahallelerinde) ve merkeze uzak mahallelerde arazi çalışmaları yapılmış olup, Silivri Belediyesi, İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Esnaf Odası, Şoförler Odası, Silivri Liman Yönetimi, Silivri Çevre Derneği, TÜİK ve

Meteoroloji gibi kurumlardan bilgi toplanmıştır. Buna ek olarak konuyla ilgili literatür taraması yapılmış olup, elde edilen veriler coğrafyanın dağılım, bağlantı ve neden – sonuç ilkesi doğrultusunda işlenmiştir.

İdari Fonksiyonu

Silivri, tarihsel süreç içerisinde yönetim bakımından farklı sancaklara bağlanmıştır. “Yönetim fonksiyonunda zamanla değişiklikler meydana gelebilmektedir. Bu durumun başlıca nedenleri politik görüşte, nüfus yapısında ve dağılımında meydana gelen değişikliklerdir” (Uğur ve Aliağaoğlu, 2015 s.143). Silivri’de de zamanla benzer sebeplerden dolayı idari olarak değişiklikler yaşanmıştır. “1839 Tanzimat Fermanı’ndan sonra İstanbul Zaptiye Nezaretince yönetilmiştir. Silivri, 1846’da liva³ olmuş ve tekrar Zaptiye Nezaretince⁴ yönetilmiştir. 1856 yılına kadar Havass-ı Hümayun’a⁵ bağlı kadıklardan biri olarak yönetilmiştir. Silivri 1867’de kaza olmuş, 1876’da Çatalca sancak halini alınca, Çatalca’nın bir ilçesi haline getirilmiştir. 1926’dan itibaren de İstanbul’a bağlı bir ilçe olmuştur (İBB, 2009 s.27). Büyükşehir Belediye Kanunu ile kurulan Selimpaşa, Değirmenköy, Celaliye-Kamiloba, Gümüşyaka, Çanta, Ortaköy ve Büyükçavuşlu ilk kademe belediyesi sınırları, büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde ilçe kurulması ve bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun gereği, Silivri ilçe sınırları içine alınmıştır.

Tarım

İstanbul’un tarımsal sahaları, yoğun olarak Silivri, Çatalca, Büyükçekmece ve Şile’de bulunmaktadır. “Sanayi yatırımlarının olduğu bu bölgelerin çoğu önceleri önemli tarım alanlarını oluşturmaktaydı. Özellikle Silivri ve Çatalca çevresinde devam eden tarımsal faaliyetler arasında kurulan bu tesisler tarım alanlarının azalmasına neden olmuştur” (Doğan, 2013 s.530). Silivri’deki en önemli ekonomik fonksiyonun tarım olduğu göz önüne alındığında, tarım alanlarının giderek daralması ekonomik olarak önemli bir kayıp olduğu anlaşılmaktadır. “İstanbul, çevresindeki tüm yerleşmeleri de yutarak sürekli büyüyen büyük bir metropol haline gelmiştir. Bu şehri doyuracak ve diğer ihtiyaçlarını karşılayacak kaynakların temini bile aşılması güç bir sorundur” (Arıncı, 2011 s.489). Bu bağlamda İstanbul ve yakın çevresinde yapılan tarım, hayvancılık ve balıkçılık gibi faaliyetler, daha çok şehrin kendi ihtiyacını karşılamaya yöneliktir.

Değişen Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereği, 2011 yılı itibariyle Silivri’deki köy yerleşmeleri mahallelere dönüştürülmüştür. Ancak bu yerleşmeler idari olarak değişmiş olsa bile, buralarda kırsal yaşam tarzı devam etmektedir. Bu nedenle Silivri’deki en önemli ekonomik fonksiyon halen tarımdır. Bilindiği gibi tarım fonksiyonu şehirlerden ziyade, kırsal alanlara özgü bir fonksiyondur. Bu bakımdan Silivri, şehir statüsüne sahip olmasına rağmen, ekonomik yapı olarak kırsal özellikler göstermektedir.

Silivri arazisinin genel itibariyle engebesiz ve toprak kalitesinin iyi olmasından dolayı, burada kültür bitkilerine rastlanır. Bağ-bahçe arazilerinde tarımsal üretimi; elma, armut, şeftali, vişne, ayva, erik, kayısı, incir, fındık, zerdali, kiraz, badem ve dut teşkil eder. Kuru tarım yapılan arazilerde ise buğday, ayçiçeği, kanola, mısır, yulaf, arpa ve soğan üretilir.

Çalışma sahasında buğday üretiminin en fazla yapıldığı alanlar 22.000 ton ile Alipaşa ve 19.500 ton ile Fener mahalleleridir. “Araştırma sahasının coğrafi şartları daha yüksek gelir getirebilecek çok çeşitli ürünlerin yetiştirilmesine elverişli olmakla birlikte, buğday ekimi yapılan sahalarda oldukça geniş alan kaplamaktadır” (Akova Balcı, 2002 s.15). Arpa üretiminde yıllık 8.000 tonla en çok üretim yapılan mahalle Alipaşa’dır. Arpa üretiminin yoğunlaştığı ikinci alan ise 3.562 tonla Fener Mahallesi’dir. En çok yulaf tarımı yapılan mahalleler de sırasıyla; Alipaşa, Beyciler ve Çeltik mahalleleridir (Tablo 1). Ayçiçeği tarımının yoğun olarak yapıldığı alanlarda ise, yıllık 9.970 tonla Akören ve 9.500 tonla Alipaşa mahalleleri öne çıkmaktadır.

İlçe genelinde, sebze-meyve üretiminde öne çıkan alanlar; yıllık 2.000 ton sebze üretimi ile Değirmenköy ve 200 ton meyve üretimi ile Gümüşyaka ve Büyükçavuşlu mahalleleridir. İlçede, yoğun olarak yetiştirilen “domates, biber, patlıcan, kabak, salatalık gibi yaz sebzeleri de fidelerden ve tohumdan yetiştirilmekte olup, fidelerin yetiştirilmesine genelde nisan ayının yarısından sonra başlanmaktadır” (Akova Balcı, 2002 s.23). Fidelerin yetiştirilmesine nisan ayında başlanmasının temel nedeni, don olaylarının bu ayda görülmemesi ve havanın yavaş yavaş ısınmaya başlamasıdır.

İnceleme sahasında yaygın olarak yetiştirilen ayçiçeği ve buğday; un ve yağ üretiminde ham madde olarak kullanılır. “Ayçiçeği, Türkiye’de yağı için üretilen en önemli bitkilerden biridir. Türkiye genelinde, Marmara Bölgesi’nde ve özellikle Trakya Bölgesi’nde üretilir. Türkiye ayçiçeği üretiminin yaklaşık % 60’ı Trakya Bölgesi’nde gerçekleştirilir” (Türkiye Ekonomi Kurumu, 2016). Nitekim ayçiçeği, inceleme alanında da yaygın olarak üretilmektedir.

³ Sancak.

⁴ Kolluk (güvenlik) işleriyle görevli askeri örgüt.

⁵ Padişaha (hazineye) ait olan topraklar.

Tablo 1: Silivri ilçesinde yetiştirilen tarım ürünleri

Mahalle Adı	Buğday	Arpa	Yulaf	Ayçiçeği	Meyve	Sebze
Akören	17.000	3.000	600	9.970	150	600
Alipaşa	22.000	8.000	5.000	9.500	150	200
Beyciler	8.000	3.500	2.410	3.355	50	100
B.Çavuşlu	4.755	600	200	2.915	200	300
B.Sinekli	4.865	1.000	200	738	48	150
Çayırdere	4.800	300	700	92	-	100
Çeltik	11.000	2.000	1.200	2.514	-	200
Değirmenköy	13.700	1.500	200	7.074	190	2.000
Fener	19.500	3.562	200	7.751	100	300
Gazitepe	6.912	2.000	210	3.400	50	800
Gümüşyaka	11.000	1.600	500	5.284	200	500
Kurfalı	11.000	3.000	400	5.022	97	100
Küçükkılıçlı	5.600	800	300	1.667	-	150
Merkez	18.847	5.000	2.800	5.000	-	100
Selimpaşa	2.500	1.800	200	-	-	100
Toplam	161.479	37.662	15.120	64.282	1.235	5.700

Kaynak: Silivri İLÇE GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ (2015)

Hayvancılık

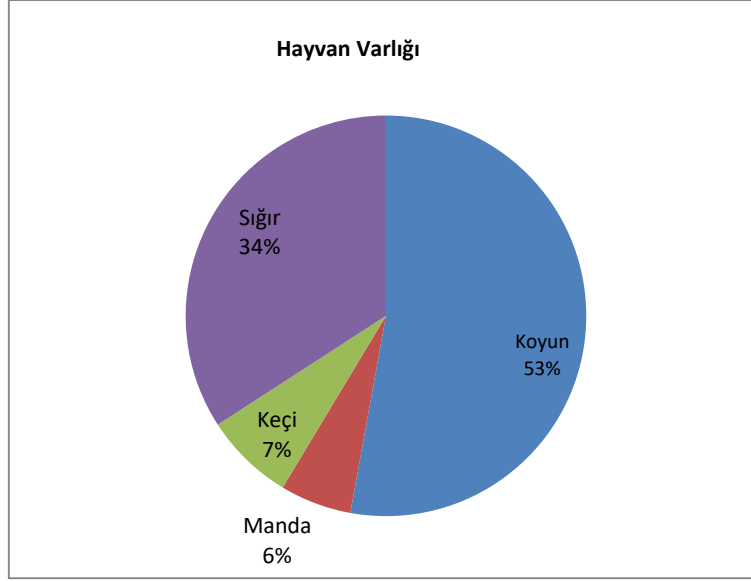
Çalışma sahasında süt amaçlı hayvancılık yapılmaktadır. Hayvansal ürünlerden et, süt, peynir ve yoğurt ağırlıklı sırayı işgal eder. "Süt verimi yüksek olan büyükbaş hayvanlardan elde edilen sütler, yine bölgede bulunan mandıra ve süt işleme tesislerinde süt ve süt ürünlerine işlenmektedir" (Türkiye Ekonomi Kurumu, 2016). Bunun yanında yaşanan veya çeşitli sebeplerden süt veremeyen hayvanlar da gıda sektöründe kullanılmak üzere kesimhanelere gönderilmektedir. "Hayvancılık, sanayi sektörüne hammadde vermesi bakımından da büyük önem taşır" (Doğanay ve Çavuş, 2013 s.182). İnceleme sahasında hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak deri atölyelerinin arttığı görülmektedir. Artan bu dericilik faaliyetleri, tekstil sektörüne de olumlu katkılar sağlamaktadır.

Silivri'deki çayır ve mera alanlarının hayvancılık faaliyetleri açısından çok önemli bir potansiyele sahip olduğu söylenebilir. "Çayır ve mera alanlarının, İstanbul il genelinde en yoğun olarak % 33,26 oranıyla Çatalca'da ve % 24,33 oranıyla Silivri'de bulunduğu görülmektedir" (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2013 s.39-40). Silivri'deki bu geniş çayır ve mera alanları hayvancılık faaliyetleri açısından son derece uygundur. Konum itibarıyla önemli ulaşım ağlarının ortasında yer almasının yanında, gıda üretim tesislerinin yoğun olarak bulunduğu İstanbul, Edirne ve Tekirdağ gibi şehirlere de yakın mesafededir. Bu çerçevede yapılacak hayvancılık faaliyetlerinden elde edilecek yün, deri, et ve süt ürünlerinin tesislerde işlenmesi ve pazar alanlarına ulaştırılması daha kısa sürede ve daha az maliyetle yapılacaktır. Bu potansiyelin değerlendirilmesiyle yeni iş alanları doğacağından dolayı istihdam da artacaktır. Böylece bölge ekonomisinin yanı sıra Türkiye ekonomisine de olumlu katkıları olacaktır.

Araştırma sahasında, yalnızca Büyüksinekli ve Danamandıra mahallelerinde manda çiftliği bulunmaktadır. Büyüksinekli'deki çiftlikte 1.117, Danamandıra'daki çiftlikte 120 manda bulunmaktadır. Büyüksinekli'deki çiftlikte üretilen sütler, ünlü Saray Muhallebi'nin yapımında kullanılmaktadır.

Silivri'de büyükbaş hayvan çiftlikleri yoğun olarak bulunur. Akören'de 5, Kurfalı'da 3, Fener'de 2, Seymen ve Gazitepe mahallelerinde de 1'er tane olmak üzere toplam 12 büyükbaş hayvan çiftliği bulunmaktadır. Sahada ayrıca at çiftlikleri ve Küçükkılıçlı'da olmak üzere 1 tane tavşan çiftliği bulunur. Kurfalı'da 3, Küçükkılıçlı'da 3 ve Seymen'de 1 tane olmak üzere toplam 7 at çiftliği bulunmaktadır. Silivri'de tavuk ve devekuşu yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Tavuk çiftlikleri toplamda 10 tane olup, bunlardan 6 tanesi Küçükkılıçlı'da, 2 tanesi Gazitepe'de, Fener ve Bekirli'de de 1'er tane yer almaktadır. Çalışma sahasında yalnızca 1 tane olan deve kuşu çiftliği Akören Mahallesi'nde bulunmaktadır.

Silivri'de hayvancılıkla uğraşan kesim, aynı zamanda hayvan yemi olarak kullanılan bitkilerin üretimini de yapmaktadır. Bu yem bitkileri yonca, silajlık mısır, kanola, Macar fiği ve fiğdir. Çalışma sahasında silajlık mısır üretiminde yıllık 1.036 ton ile Kadıköy birinci sırada yer alır. "Kanolanın tohumu % 38-50 oranında yağ içermekte olup, yağı çıkarıldıktan sonra arta kalan küspesi hayvan yemi olarak oldukça değerlidir" (Akova Balcı, 2002 s.34). Silivri'de kanola, yıllık 4.750 ton üretilirke, Macar fiği 1.952 ton üretilmektedir.

Şekil 2: Silivri ilçesinin hayvan varlığı

Çalışma sahasında ve genel olarak Trakya Bölgesinde küçükbaş hayvanlardan koyun daha çok tercih edilmektedir. İlçedeki hayvan varlığı; % 53 koyun, % 34 sığır, % 7 keçi ve % 6 mandalardan oluşmaktadır (Şekil 2). Bölge halkı kırmızı et olarak, daha çok büyükbaş hayvan ve kuzu eti tercih etmektedir.

Tablo 2: Silivri’de hayvancılığın gelişmiş olduğu mahalleler

Mahalle	Sığır	Koyun	Keçi
B.Çavuşlu	430	1.800	350
Beyciler	485	1.488	254
Çanta	350	920	130
Fener	510	582	80
Gazitepe	364	770	110
Kadıköy	1.450	480	52

Kaynak: Silivri İlçe Gıda Tarım ve hayvancılık Müdürlüğü (2015).

Çalışma sahasında, toplamda 9.763 sığır, 15.210 koyun ve 2.000 keçi bulunmaktadır. Sığır yetiştiriciliğinde 1.450 sığır ile Kadıköy öne çıkmaktadır. Koyun yetiştiriciliğinde 1.800 koyun ile Büyükçavuşlu, keçi yetiştiriciliğinde de 110 keçi ile Gazitepe dikkat çekmektedir (Tablo 2). “1991 yılı itibariyle Silivri’de 14.936 adet sığır, 170 adet manda, 27.572 adet koyun, 2.437 adet keçi, 125 adet at bulunmaktadır” (Erdoğan, 1992 s.61). İnceleme alanına ait 2015 yılı hayvan sayıları ile 1991 yılı havan sayıları karşılaştırıldığında; 1991 yılında 170 adet olan manda sayısının, 2015 yılında büyük bir artış göstererek 1.237 adede çıktığı görülmektedir. Ancak sığır ve koyun yetiştiriciliğinin, 1991 yılında daha fazla yapıldığı görülmektedir. İlçedeki hayvancılık faaliyetleri merkez mahallelerinden ziyade, merkeze uzak kırsal özellik gösteren mahallelerde yoğunlaşmaktadır.

Balıkçılık

Silivri; Akdeniz, Marmara ve Karadeniz’e özgü balık türlerinin belli dönemlerde bir arda bulunduğu bir geçiş güzergahı üzerinde yer alır. Özellikle eylül ayı Karadeniz’den inen palamut, tekir, lüfer, kırlangıç, barbunya, levrek, kıkla, ringa gibi balık türleri sonbahar mevsimi boyunca avlanan balıklardır. Bu balık çeşitlerine bölgeye özgü çeşitli türlerin de eklemesi buradaki balıkçılık faaliyetlerine ekonomik olarak katkıda bulunmaktadır. “Türkiye denizlerinde balık avı tamamen kıyı balıkçılığı şeklinde yapılır. Başka bir ifadeyle Türk balıkçıları, uluslararası sularda değil, sadece kendi akarsularımızda avlanabilirler” (Doğanay ve Çavuş, 2013 s.203). Silivri’de balıkçılar genellikle ağlarını karadan 20 mil uzaklıkta bulunan Karaburun mevkiine atmaktadırlar. İnceleme alanında deniz dibinin kumlu olması, karides ve midye gibi canlıların burada yaşamasına imkan sağlamaktadır. Silivri’de 2015 yılı verilerine göre toplam 160 ruhsatlı balıkçı bulunmaktadır. Bunlardan 80’i Selimpaşa’da, 80’i de Silivri merkezde bulunmaktadır. Silivri’de; 1 tane merkezde, 1 tane de Selimpaşa’da olmak üzere 2 tane balıkçı sığınağı bulunmaktadır.

Turizm

Günümüzde en önemli ekonomik sektörlerden biri olan turizme, ekonomik getirisi çok olduğu için “bacasız sanayi” denilmiştir. “Turistik kaynaklar arasında insan eseri ya da başka bir ifadeyle beşeri (kültürel) kaynaklar da büyük bir çeşitlilik gösterirler. İnsanın doğal peyzaj üzerine bıraktığı kültürel izler olarak da kabul edilen beşeri eserler, bugün dünya turizminde çok önemli bir yere sahiptir” (Doğanay ve Zaman, 2013 s.9). Çalışma sahasında turistik değer taşıyan kültürel kaynakları arasında; Selimpaşa höyüğü, tarihi Rum ve Ermeni kiliseleri ile geleneksel Silivri evleri sayılabilir.

Turizm, günümüzde çalışma saatlerinin azalması, ulaşım ve iletişim koşullarının gelişmesiyle daha da ilerlemiştir. “Turizm; dünyada gerek seyahat edenler, gerek bu seyahatleri düzenleyenler, gerekse de turizm sektörüne destek veren sanayi ve hizmet sektöründe çalışanlar düşünüldüğünde milyonlarca insanın ilgi odağıdır” (Akova, 1997 s.264). Özellikle büyükşehirlerde yaşayan nüfus; yoğun iş temposu ve stres gibi sebeplerden dolayı dinlenmeye daha çok ihtiyaç duyar. Bu nedenle büyükşehirlere yakın, sayfiye ve rekreasyon alanları oldukça rağbet görmektedir.

Silivri ilçesinin turizm potansiyeli ikinci konutlar tarafından değerlendirilmiş, bunun sonucu olarak turizm hizmetleri sektörü gelişme olanağı bulamamıştır. İlçede bulunan ikinci konutların sayısı, Silivri Belediyesi’nin 2015 yılı verilerine göre 17.000 civarındadır. Bu sayı, şehir merkezindeki birimlerin % 13.9’unu oluşturmaktadır. Silivri’de turizm yerli turistlere yönelik olup, daha çok İstanbul merkezli bir turizmdir. “Silivri’de 6’sı kapalı spor salonu, 1 stadyum, 8 tenis kortu, 13 futbol sahası, 6 basketbol sahası, 2 yüzme havuzu, 2 fitness salonu ve 1 adet golf sahası olmak üzere 39 adet spor tesisi bulunmaktadır” (Silivri Belediyesi, 2010 s.29). Bu tesisler ilçeye gelen ziyaretçilere, daha aktif bir tatil geçirme imkanı sunmaktadır. Bunun yanında sportif aktiviteler, turistlerle bölge halkı arasındaki etkileşimi de olumlu etkileyecektir.

Silivri özellikle yoğurt üretiminde Türkiye çapında bir şöhrete sahiptir. Silivri’de her yıl temmuz ayında yapılan yoğurt festivali, Silivri ve yakın çevresinde oldukça ilgi görmektedir. Bu da, ilçedeki turizm potansiyeli açısından önemlidir. Bir bölgenin turizm açısından çekici olabilmesi oranın ulaşılabilir olmasıyla yakından bağlantılıdır. Bu bağlamda Silivri’nin oldukça avantajlı bir konumda olduğunu söylemek mümkündür. Silivri’ye karayolu, demiryolu, deniz yolu ve Çorlu Havalimanı kullanılmak suretiyle havayoluyla da ulaşım sağlamak mümkündür. İstanbul metropolüne yaklaşık 60 km uzaklıkta olup, ilçe sınırlarından TEM ve E-5 karayolları geçmektedir. “Silivri İstanbul’un etki bölgesindedir. Şehirler ile çevresindeki bölgeler arasında sıkı bir bağlantı mevcuttur” (Göney, 1995 s.92). Bu çerçevede Silivri’nin, İstanbul merkezli bir sayfiye merkezi olduğu söylenebilir. Genel olarak bakıldığında 45 km’lik kıyı şeridinde sahip olan Silivri’nin turizm faaliyetleri de temel olarak kıyı turizmine dayanır. Silivri’de Mimarşinan ve Selimpaşa kıyılarında bulunmak üzere 2 tane yat limanı bulunmaktadır. Kıyılar, turizmin yanı sıra balıkçılık gibi ekonomik faaliyetlerin de kaynağıdır. Ancak son yıllarda denizlerde artan kirlenme, balıkçılıkla uğraşan kesimin ekonomik olarak zarar etmesine sebep olduğu gibi ikinci konut ve buna bağlı turizm faaliyetlerinin de daha önceki yıllara göre biraz gerilemesine neden olmuştur. “Silivri için klasik kıyı-deniz turizminin yanı sıra, kongre turizmi ve golf turizmi de dikkat çeken fonksiyonlardandır” (Doğan Sertkaya, 2011 s.95). Türkiye Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının ortasında yer alması bakımından kongre turizmi açısından elverişlidir. İstanbul’da 42 adet kongre merkezi yer alır. Bu merkezlerden biri de çalışma sahasında yer alır. Dünyada yaygın bir spor olan golf sporu, Türkiye’de yeni yeni yer edinmeye çalışmaktadır. Ülkemizde toplam 15 golf tesisi bulunmakta olup bunlardan Klasis Golf ve Country Silivri’de bulunmaktadır. İnceleme alanında turistik tesisler, sayı ve kapasite açısından yetersizdir. “Silivri merkezde 6 adet Kültür Bakanlığı belgeli konaklama tesisi bulunmaktadır. Bunlardan sadece 1 tanesi 5 yıldızlı, 4 tanesi 3 yıldızlı ve 1 tanesi 1 yıldızlıdır. Silivri’deki turistik konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi 2.256’dır. Silivri merkezde 17 adet otel, 1 adet motel, 4 adet pansiyon ve 4 adet kamp bulunmaktadır” (Silivri Belediyesi, 2010 s.28). Merkezdeki küçük ölçekli birkaç otel sayılmazsa orta ve büyük ölçekli olarak tanımlanabilecek tek tesis Silivri Körfezi’nin batı çıkışında yer alan beş yıldızlı Klasis Oteldir. Ancak bu otel şimdilerde hizmet vermemektedir. Bu tesislerin hijyenik ve güvenli olması, hizmet kalitesi bakımından önemlidir.

Silivri’de yapılabilecek doğa turizmi faaliyetleri arasında bisiklet turları, doğa yürüyüşü, kamp, karavan ve mağara gezileri sayılabilir. “Silivri’nin Danamandıra Mahallesi’ndeki Aylapınarı Mağarası’nın girişinde, Trakya coğrafyasında pek alışık olunmayan türde kaya kazımlarından oluşan primitif resimler yer almaktadır” (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2013 s.139). Mağarada Kalkolitik ve Demir Çağı’na ait kalıntılar bulunmuştur. Ayrıca 2015 yılında, İstanbul Arkeoloji Müzesi’nin, Silivri’nin Çanta Mahallesi’nde gerçekleştirdiği kazıda, ülkemizde şimdiye kadar bulunmuş en eski (5.000 yıllık) kurgan tipi mezar ortaya çıkarılmıştır. Bu önemli buluntu, Silivri tarihine yepyeni bilgilerin kazandırması açısından son derece önemlidir.

Silivri’deki tarihi turistik yapılar arasında; Silivri Kalesi, Silivri eski Seymen Bulgar Kilisesi, Fener Kilisesi, Selim Sırrı Paşa’nın yaptırdığı İkizli Çeşme, Mümin Onbaşı’nın tarihi evinin bir bölümü, Aziz Nektarius’un evi, Gümüşyaka’daki İncirli Çeşme Yalağı, Silivri Fatih Camii Sokaktaki tarihi evler ve Roma imparatorluğunun mühendislik ve mimari kabiliyetinin emsalsiz bir örneği olan Anastasias Surları sayılabilir.

Eğitim Fonksiyonu

Eğitim kurumları içerisinde kuşkusuz en önemli olanları, yükseköğretim kurumları olan üniversitelerdir. Silivri’de Balıç Vakfı tarafından kurulan Rumeli Üniversitesi’nin 2016-2017 Eğitim-Öğretim döneminde derslere başlamıştır. Silivri Yeni Mahalle’de bulunan ana kampüsten Kavaklı’ya devam eden 2,5 km’lik yolun bağlanmasıyla iki kampüs arasındaki ulaşımın kolaylaştırılması planlanmaktadır. Üniversitenin Silivri kampüsü dışında, Maltepe ve Beylikdüzü’nde de yerleşkeleri bulunmaktadır. Üniversite bünyesinde siyasal bilgiler, mimar ve mühendislik fakülteleri, sanat ve tasarım, hukuk, tıp fakülteleri, fen bilimleri enstitüsü, sosyal bilimler enstitüsü ve meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Silivri’de üniversite açılmasının ilçeye önemli sosyal ve ekonomik etkileri olacaktır. Sosyal hayat gelişecek, hizmet ve ticaret sektörlerinin ekonomik gelir payı artacaktır.

Okul Türü	Sayısı (Adet)
Anaokulu	4
İlkokul	19
Ortaokul	11
İlköğretim	13
İmam Hatip Ortaokulu	2
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	6
İmam Hatip Anadolu Lisesi	1
Anadolu Lisesi	5
Fen Lisesi	1
Toplam	62

Kaynak: Silivri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (2015).

Silivri’de resmi eğitim kurumları toplam 62 tane olup bunlar arasında ilkokul ve ilköğretim kurumlarının çokluğu dikkat çekmektedir. Bununla beraber sayısı 6 olan mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile sayısı 5 olan fen liseleri öne çıkmaktadır (Tablo 3).

İlçede bulunan özel eğitim kurumları toplamda 21 tanedir. Çalışma sahasında özel anaokulu sayısı, resmi anaokulu sayısından oldukça fazladır. Resmi olan 4 anaokulu varken, özel anaokulu sayısı 9’dur. Çalışma sahasında yalnızca 1 tane sağlık lisesi bulunmaktadır. Buna bağlı olarak sağlık lisesi sayısının yetersiz olduğu söylenebilir. Ayrıca Silivri’de 1 halk eğitim merkezi, 1 mesleki eğitim merkezi, 1 öğretmen evi, 2 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi ve 1 tane de rehberlik ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Sanayi Fonksiyonu

1844 Temettuat Defterleri’ne Göre Silivri’de mahalle toplamına göre, esnaf ve ticaret gelirleri % 31.49 ile ilk sırada yer alır ve en önemli ekonomik gelir kaynağını oluştururlar. “Esnaf ve ticaret gelirlerini % 28.96 ile çiftlik gelirleri, % 21.65 ücret gelirleri, % 7.4 nakliye gelirleri, % 5.31 kira gelirleri, % 36.68 ile diğer gelirler takip etmektedir” (Bayraktar, 1996 s.18). Bu dönemde Silivri’nin ticari faaliyetlerinin gelişmiş olmasında, yerleşmenin İstanbul-Edirne yolu üzerinde yer alması etkili olmuştur. Aynı dönemde Silivri limanında nakliye işlerinin gelişmiş olduğu bilinmektedir.

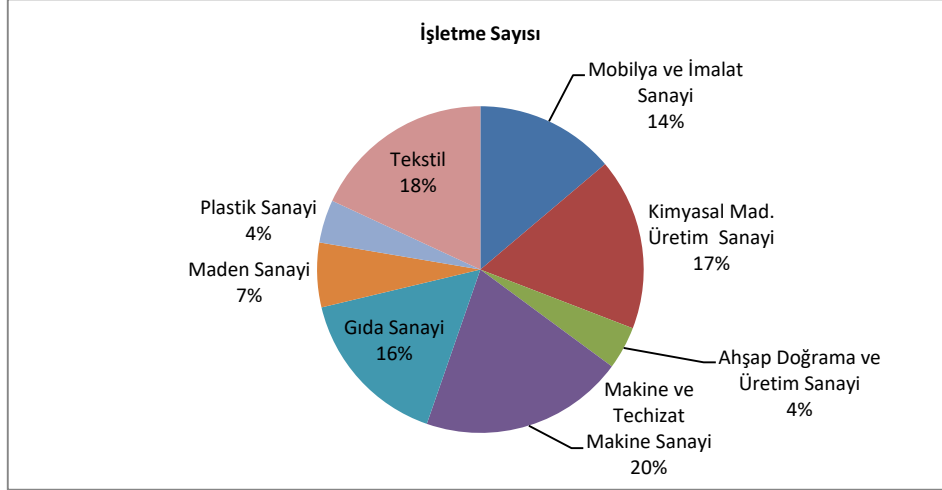
Silivri’de sanayi genel olarak 1990’lı yıllarda, İstanbul’daki sanayi bölgelerinin batı yönüne (Silivri’ye doğru) kaymasıyla gelişme imkanı bulmuştur. “Sanayi, insanların istek ve ihtiyaçlarını karşılamak üzere, hammaddelerin mamül (işlenmiş) mal haline getirmeye yönelik üretim faaliyetleri ve bu üretimde kullanılan araçların bütünüdür” (Uğur ve Aliğaoğlu, 2015 s.151). Sanayi, ticaret ve hizmet sektörleri, kırdan ziyade kente özgü ekonomik fonksiyonlardır. Bu ekonomik faaliyetlerin, kimi şehir tanımlarında temel ölçüt olarak alındığı bilinmektedir. Silivri’de gelişen sanayi faaliyetleri, buranın şehrsel özelliklerini geliştirmiştir.

Sektörler	İşletme Sayısı
Mobilya ve İmalat Sanayi	13
Kimyasal Mad. Üretim Sanayi	16
Ahşap Doğrama ve Üretim Sanayi	4
Makine ve Techizat Makine Sanayi	19
Gıda Sanayi	15
Maden Sanayi	6
Plastik Sanayi	4
Tekstil	17
Toplam	94

SİLİVRİ İLÇESİNİN FONKSİYONLARI

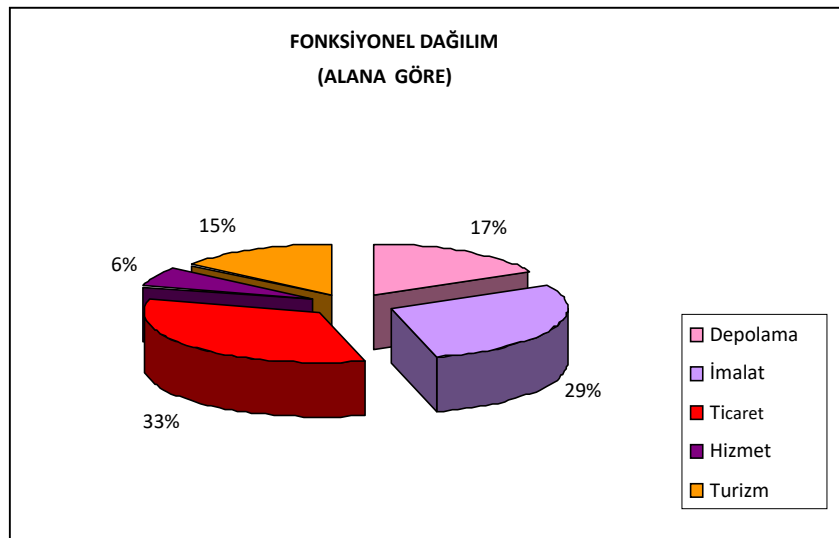
Silivri’de en çok gelişmiş ve yoğunlukta olan sanayi sektörü; makine ve teçhizat sanayidir. Gelişen tekstil sanayisi az da olsa deri işletmeciliğinin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Tekstil ve deri sanayilerinin gelişmesi sonucu, makine sanayisinin bir bölümü, bu sektörlerde kullanılacak makineler üretmeye başlamıştır. Böylece sanayi sektörlerinin birbirinden bağımsız olmadığı, aksine birbiriyle sıkı bir etkileşim içerisinde olduğu görülmektedir. Silivri sanayisinde işletme sayısı bakımından en gelişmiş sektör, 19 işletmeyle makine ve teçhizat sanayi olduğu görülmektedir. Bunu 17 işletmeyle tekstil, 16 işletmeyle kimyasal madde üretim sanayi, 15 işletmeyle gıda sanayi ve 13 işletmeyle mobilya ve imalat sanayi izlemektedir. Çalışma sahasında en az işletmeye sahip sanayi sektörü, 4 işletme sayısı ile plastik sanayidir (Tablo 4).

Silivri’de 2000’li yıllarda birçok sanayi tesisi kurulmuştur. “Silivri ve çevresinde 260 tesiste 16.000 kişi olmak üzere bu bölgede toplam 672 tesiste 52.000 kişi istihdam edilmektedir” (Doğan, 2013 s.530). Silivri’de sanayi sektörünün gün geçtikçe geliştiği ve bu sektördeki istihdamın arttığını görmekteyiz.

Şekil 3: Silivri ilçesinde sanayi sektörlerine göre işletme sayısı

Silivride sanayi sektörlerinden % 20 oranıyla makine ve teçhizat sanayinin en çok işletmeye sahip olduğu görülmektedir. Bunu % 18 oranıyla tekstil, % 17 oranıyla kimyasal madde üretim sanayi, % 16 oranıyla gıda sanayi, % 14 oranıyla mobilya ve imalat sanayi ve % 7 oranıyla maden sanayi izlemektedir (Şekil 3). Çalışma sahasındaki gıda sanayisinin en önemli payı tarım ve hayvancılık faaliyetlerinden elde edilen ürünlerden oluşmaktadır. Et, Süt ve süt ürünlerinin yanında tarım ürünlerinin de payının yüksek olduğu söylenebilir.

Şekil 4: Silivri merkezde alana göre fonksiyonel dağılım

Silivri merkezde (Alibey, Fatih, Piri Mehmet Paşa, Mimarsinan, Selimpaşa ve Semizkuşlar mahallelerinde) alansal olarak % 33 oranıyla en çok ticaret sektörünün yer kapladığını görmekteyiz. % 29 oranıyla imalat sanayi ikinci sıraya sahiptir. % 17 oranıyla depolama alanları üçüncü sırada yer alır. Turizm % 15 ve hizmet sektörünün % 6 oranlarına sahip olduğu görülmektedir (Şekil 4). Silivri genelinden farklı olarak merkezde turizm ve hizmet fonksiyonlarının geliştiği ve daha çok alan kapladığı görülmektedir.

Ticaret ve Hizmet Fonksiyonları

Şehirlerde gelişen ekonomik faaliyetler, birbiriyle etkileşim içindedir. Nitekim Çalışma sahasında turizmin ve sanayinin gelişmesi, şehirde hizmet ve ticaret sektörlerinin gelişmesinde en önemli etkiye sahiptir. Silivri ticari hayatının merkezi; Silivri Körfezi'nin doğu yakasından, batıda Kayalı (Boğluca) Deresi, kuzeyde D-100 (E-5) Karayolu ve güneyde kentsel sit alanıyla sınırlı bir alanda yer almaktadır. Perakende ticaretin ağırlıklı olarak yapıldığı bu merkez, hem ikinci konut alanlarına hem de Silivri kırsalına hizmet etmektedir. Silivri'de kendi içinde belirgin bir uzmanlaşma ve gruplaşma göstermeyen ticaret merkezinin bugün için gelişim yönü doğu tarafındaki konut alanlarıdır. "Silivri'nin şehirleşme aşamasına baktığımızda ekonomik fonksiyonların da aynı değişiklikleri göstererek geliştiğini görmekteyiz" (Erdoğan, 1992 s.52). Silivri'de kırsal nüfusun fazla olduğu dönemlerde ekonomik yapı neredeyse tamamen tarım ve hayvancılık sektörlerinden meydana gelmekteydi. Ancak şehirleşmeyle beraber; turizm, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinin geliştiği görülmektedir.

Hizmetler sektörü ise merkezde çok sınırlı bir alanda yer alır. Ali Çetinkaya Caddesi üzerinde Kaymakamlık ve meydan çevresinde, 1. ve 2. katlarda yoğunlaşmaktadır. Bütün ilçeyi boydan boya geçen D-100 (E-5) Karayolu kenarında ise genellikle benzin istasyonları, alışveriş merkezleri ve depolama alanlarıyla birlikte, inşaat malzemeleri satan iş yerlerinin oluşturduğu toptan satış birimleri hizmet vermektedir. Bunların dışında, konutların zemin katlarında hizmet veren gündelik ihtiyaçlara yönelik perakende dükkanlar, halkın alışveriş ihtiyacını karşılamaktadır. Kapsadıkları alan bakımından ticari faaliyetlerin kendi içinde dağılımı konusunda başat faaliyet alanı gıda ve eğlence sektörü olarak görülmektedir. % 53'lük bir oranla diğer bütün sektörlerin toplamından daha büyük bir alanı kapsayan gıda ve eğlence sektörünü, % 9 ile giyim ve tekstil, % 6 ile ağaç ürünleri izlemektedir.

İlçe merkezinde (Alibey, Fatih, Piri Mehmet Paşa, Mimarsinan, Selimpaşa ve Semizkuşlar mahallelerinde) ticari faaliyetlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında; % 59 ağaç ürünleri, % 8 giyim-tekstil, % 6 inşaat malzemeleri, % 6 gıda ve eğlence, % 4 kimyevi-tıbbi ürünler, % 3 yakıt ve geriye kalan % 14 kısmının ise, elektrik-elektronik ürünler, mücevherat ürünleri, makine ve parçaları, uzman kuruluşlar, basım-yayın ve kağıt ürünlerinden oluştuğunu görmekteyiz.

Liman Fonksiyonu

Silivri limanı, şehrin en önemli fonksiyonlarından biridir. "Bir şehrin bulunduğu konumu ve özelliği itibarıyla genel fonksiyonlar arasında ön plana çıkan hizmetler, özel fonksiyonlar olarak gelişir ve şehre katkı sağlar" (Bayartan, 2008 s.38). Silivri'de öne çıkan özel fonksiyon liman fonksiyonudur. Silivri'nin liman fonksiyonu, geçmişten günümüze giderek önemini kaybetmektedir. Marmara deniz ticaretinin ve taşımacılık faaliyetlerinin oldukça yoğun olduğu bir alanda yer almasına rağmen, limandan etkili bir şekilde faydalanılamamaktadır. Bizans ve Osmanlı dönemlerinde Silivri Limanı'ndan, Avrupa ülkelerine şarap ve ipek ihraç edilmekteydi. Bu ihracat faaliyetlerine bağlı olarak, limanda nakliyeciliğin geliştiği bilinmektedir. Ancak günümüzde limanda ihracat yapılmamaktadır. İlçede aynı zamanda, şarap ve ipek üretimi de oldukça gerilemiştir. Bu ürünlerin üretimini ve ihracatını, ilçede yaşayan gayrimüslimler yapmaktaydı. Müslüman halk ise dini inançları gereği, şarap üretimiyle ilgilenmemişlerdir. Cumhuriyet döneminde yapılan mübadele göçleriyle, gayrimüslim nüfus, artık Türk toprağı olmaktan çıkan ülkelerde yaşayan Türk nüfusuyla, karşılıklı olarak değiştirilmiştir. Bu gelişme sonucunda Silivri'deki şarap üretimi durma noktasına gelmiştir. Silivri limanı (Fotoğraf 1), yakın zamanda bir başka fonksiyonu olan ulaşım fonksiyonunu da kaybetmiştir. Birkaç yıl öncesine kadar, Silivri merkez ile Avşa Adası arasında feribot seferleri yapılmaktaydı. Ancak son yıllarda bu güzergahta yolcu taşımacılığı yapılmamaktadır.

Silivri'nin Marmara Denizi'ne uzun bir kıyısı olmasına rağmen, burada balıkçılık faaliyetleri yeterince gelişmemiştir. Bunun en temel nedeni, kıyıların turizm amaçlı kullanımı ve özellikle de ikinci konutların kıyıları adeta işgal etmesidir. Bunun dışında denizdeki kirliliğin etkisiyle balık türlerinde önemli bir azalma görülmektedir. Bu sebeplerden dolayı Silivri'de balıkçılık eskiye oranla gerilemiştir. Silivri limanında elde edilen balıklar İstanbul Balık Hali'ne getirilerek pazara sunulmaktadır. Silivri'de 160 adet ruhsatlı balıkçı bulunmaktadır. İlçede, balıkçı teknelerinin barındığı 2 adet balıkçı sığınağı bulunur.

Fotoğraf 1: Silivri Limanı

Cezaevi Fonksiyonu

Silivri halkı, ilçede cezaevi yapılmasından ve ilçenin cezaevi ile anılmasından rahatsızlık duymuşlardır. Bundan dolayı, cezaevinin burada yapılmaması için mücadele etmişlerdir. "Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü, 1.035.247 m²'lik bir alanda kurulmuş olup Silivri ilçesine 12 km mesafede bulunmaktadır. Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü'nde; Açık Ceza İnfaz Kurumu ve 8 adet L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Devlet Hastanesi, sağlık ocağı, genel mutfak, restoran, fırın, destek hizmet binası, halı saha, çamaşırhane, ısı merkezi, jandarma tabur binası, duruşma salonu, ziyaretçi bekleme salonu ve kademe binası gibi tesisler ile 500 adet lojman, ilköğretim okulu, alışveriş merkezi, kreş, 2 adet su deposu ve atık su arıtma tesisi bulunmaktadır" (Silivri Açık Cezaevi, 2016). Cezaevinde bulunun bu kurumlar ilçede istihdam olanağı yaratmaktadır. Türkiye'nin her yerinden mahkum ziyaretlerine gelen insanlar, Silivri'ye uğrayıp burada yeme-içme ve kimi zaman da konaklama gibi ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Bu da ilçe ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Cezaevi, ilçeyi yalnızca ekonomik yönden değil, aynı zamanda demografik yönden de etkilemektedir. Geçtiğimiz yıllarda cezaevinde görev yapmak üzere 4 bin gardiyan istihdam edilmiştir. Bu gardiyanların büyük çoğunluğu şehir dışından gelmekte olup, bu sayıya eşleri ve çocukları da dahil edildiğinde, ilçeye önemli bir nüfus kitlesi geldiği anlaşılmaktadır.

Ulaşım Fonksiyonu

Silivri tarihten beri önemli ulaşım ağlarının ortasında yer almıştır. Bizans Dönemi'nde "Via Military" olarak adlandırılan ve temeli Tunç Çağ'ında Traklar tarafından atılmış olan yol (Kahraman, 2013 s.2), Silivri'nin kuzeyinden geçmekteydi. Silivri, Osmanlı Dönemi'nde de ulaşım bakımından önemini korumuştur. Silivri'de bulunan tarihi Mimar Sinan Köprüsü, eski İstanbul-Edirne yolu üzerinde bulunmaktaydı. Köprü yapımına yaklaşık 1568 yılında başlanmıştır. Bu köprü, Mimar Sinan'ın İstanbul'da yaptığı, Büyükçekmece Köprüsü'nden sonra en heybetli köprüsü kabul edilir. Mimar Sinan, bu köprüyü Osmanlı ordularının Balkan seferlerine geçişi için tasarlamıştır. Köprü 2006 yılına kadar her çeşit motorlu araç tarafında rahatlıkla kullanılabilmiştir. Köprü, 1982-1985 yılları arasında Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından onararak ışılandırılmıştır. 2006 yılı sonunda ise araç trafiğine kapatılmıştır. "Ulaşım ağının güçlü olduğu sahalar ticari anlamda ön plana çıkarlar. Böyle yerleşmeler aynı zamanda bir uğrak merkezi olarak ticari ürünlerin toplandığı ve depolandığı yerler olarak da bilinmektedirler" (Doğan, 2011 s.143). Silivri, ana yollarla bir taraftan Tekirdağ, Edirne, Kırklareli'ne, bir taraftan Çanakkale ve İzmir'e, bir taraftan da İstanbul ve dolayısıyla Anadolu'ya bağlanmaktadır. Aynı zamanda Bulgaristan ve Yunanistan'a bağlanmasıyla Avrupa'da da etkili bir ulaşım ağına sahip olmaktadır. Silivri, ulaşım ağı bakımından uluslararası bir öneme sahip olup, bu özellikleri, son yıllarda burada sanayi ve ticaret hizmetlerinin gelişmesinde etkili olmuştur.

Silivri ilçesini doğu-batı yönünde kat eden iki adet transit yol, bütün ulaşım kademesini yönlendirmekte, aynı zamanda buranın gelişim yönü ve hızını da etkilemektedir. Bunlardan ilki 1970'lerde Silivri'den geçen ve bugün için şehir içi bir karayolu gibi kullanılan D-100 (E-5) Karayolu, ikincisi de 1980'li yılların sonunda daha kuzeyden geçip transit özelliğini koruyan TEM (E-6)'dir. Silivri sınırları içinde bağlantı yolları iki adettir. Bunlar orta kesimde merkezi TEM'e bağlayan yol ile daha batıdaki Kınalı bağlantısıdır. Silivri'nin tüm yerleşim birimlerinin anayol bağlantıları asfaltdır. Silivri ulaşımı açısından önemli bir unsur da, ilçenin Çorlu Havaalanı'na yakın olmasıdır. Silivri ile Çorlu arası mesafe yaklaşık 50 km olup, 1 saatten az sürmektedir. Saha genelinde mahalleler arası bağlantı yolları kötü olmakla birlikte, devamlılığı olan ve merkeze bağlanan önemli yollar daha iyi durumdadır. Silivri otogarından, İstanbul'a ve ilçe merkezine uzak kırsal mahallelere, hemen hemen her saatte servisler kalkmaktadır. Buna dayanarak Silivri'de ulaşımın gelişmiş olduğu söylenebilir (Fotoğraf 2).

Fotoğraf 2: Silivri Limanı

Merkezi doğu-batı yönünde diğer konut alanlarına bağlayan İnönü Caddesi, Prof. Muammer Aksoy Caddesi, Ali Çetinkaya Caddesi ve Halim Uluşahin Caddesi ile kuzeydeki saçaklanma alanlarını merkeze ulaştıran Müjdat Gürsu Caddesi, Mehmet Silivri Caddesi ve Alipaşa Caddesi de 2. derece yollar olup yerleşme içi omurgayı oluşturmaktadırlar (İBB, 2013 s.58). Bir alt kademe yollar ise daha küçük cadde ve sokaklardır. Metrobüs hattının önümüzdeki yıllarda Büyükçekmece yönünde uzatılması, Silivri – İstanbul arasında ulaşımı kolaylaştıracağı gibi, zamandan da tasarruf sağlayacaktır.

SONUÇ

Silivri, kuruluşundan itibaren daima önemini muhafaza eden bir yerleşme olmuştur. Bunun temel nedeni, Anadolu ve Avrupa kıtaları arasında, önemli yollar üzerinde yer almasıdır. Silivri tam anlamıyla bir Türk yerleşmesi haline gelmeden önce, burada yaşayan Yahudi, Rum ve Ermeni halkları, yoğun olarak şarapçılık ve ipekböcekçiliği ile uğraşmaktalardı. O dönem için ekonomik getirisi oldukça yüksek olan şarap ve ipek, Silivri Limanı'ı aracılığıyla Avrupa'ya ihraç edilmekteydi. Silivri halkının o dönemde de ekonomik geliri iyi, refah seviyeleri oldukça yüksekti. İstanbul'un fethinden sonra buraya yerleşen Türkler şarapçılık ve ipekböcekçiliği ile ilgilenmeyince zamanla ekonomik gelir düzeyi düşmeye başlamıştır. Osmanlılar Dönemi'nde İstanbul'un meyve - sebze ihtiyacını karşılayan yerleşme, özellikle yoğurt üretiminde Türkiye çapında bir şöhrete sahiptir.

1990'lı yıllarda İstanbul'un sanayi alanlarının, batı yönüne doğru (Silivri'ye doğru) kaymasından sonra Silivri'de sanayi, gelişme imkanı bulmuştur. Silivri bugün itibarıyla, Türkiye'nin birçok bölgesinden bir miktar nüfusu kendine çekmiştir. İlçede son yıllarda gelişen turizm, burada ticaret ve hizmet sektörlerinin gelişmesinde pay sahibi olmuştur. Bu gelişmeler doğrultusunda yerleşim alanı genişlemiş konut sayısı gün geçtikçe artmıştır.

İlçeye; karayolu, denizyolu ve demiryoluyla ulaşım sağlamak mümkündür. İlçe Türkiye'nin en büyük metropolü olan İstanbul'a yakındır. Bu da, ilçedeki Tarım, hayvancılık ve balıkçılık faaliyetlerinden elde edilen ürünlerin İstanbul'da pazara ulaştırılması bakımından önem taşır. İlçe topraklarının tarıma elverişli olması, yerleşik halkının refah seviyesini arttırmıştır. Bu sebeple Silivri kırsal nüfusu, 2000'li yılların başına kadar şehir nüfusundan fazla olmuştur. Uzun bir kıyı şeridine sahip olan ilçede, turizmin gelişmesiyle birlikte, 1980'lerden sonra ikinci konutların giderek yoğunlaştığı bir sayfiye alanına dönüşmüştür.

Kaynakça

- Akova Balcı, S. (2002). *Ergene Havzası'nda Mekansal Kullanımlar*, İstanbul: Çantay Kitapevi.
- Akova, İ. (1997). Türkiye'de turizmin önemi ve ekonomideki yeri. *Türk Coğrafya Dergisi*, 32, 263-281.
- Arınç, K. (2011). *Doğal, İktisadi, Sosyal ve Siyasal Yönleriyle Türkiye'nin Kıyı Bölgeleri*, Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık.
- Bayartan, M. (2008). Şehir fonksiyonları açısından Kütahya Çiniciliği. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Dergisi*, 17, 37-45.
- Bayraktar, K. (1996). *Maliye nezareti temettuat defterlerine göre 1844 yılında Çorlu, Silivri ve Ereğli kazalarının sosyo-ekonomik durumu*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Doğan Sertkaya, Ö. (2009). Nüfus coğrafyası açısından bir inceleme: Silivri. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 20, 1-19.
- Doğan Sertkaya, Ö. (2011). Silivri'de Turizm'in gelişmesi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 25, 89-101.
- Doğan, M. (2011). *Beşeri Coğrafya Açısından Bozcaada*. İstanbul: İmleç Yayınları.
- Doğan, M. (2013). Geçmişten günümüze İstanbul'da sanayileşme süreci ve son 10 yıllık gelişimi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 27, 511-550.
- Doğanay, H. & Çavuş, A. (2013). *Türkiye Ekonomik Coğrafyası*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Doğanay, H. & Zaman, S. (2013). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Erdoğan, M. (1992). *Silivri şehri coğrafyası*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Göney, S. (1995). *Yerleşme Coğrafyası*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, No: 3908.
- İBB. (2009). *Silivri Merkez Ve Yakın Çevresi 1/5000 Ölçekli İmar Nazım Planı Plan Raporu*. İstanbul.
- İBB. (2013). *Selimpaşa, Ortaköy ve Kavaklı TEM Otoyolu Güneyi, 1/ 5000 Ölçekli Nazım İmar Planı Plan Raporu*. İstanbul.
- Kahraman, M. (2013). *Çorlu Şehri'nin beşeri ve iktisadi coğrafya açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü, (2015). *İstanbul-Florya istasyonu meteorolojik verileri*. Ankara.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı, (2013). 1. *Bölge Müdürlüğü, İstanbul Doğa Turizmi Master Planı 2013-202*. İstanbul.
- Silivri Açık Cezaevi, (2016). 2 Mayıs 2016 tarihinde, <http://www.silivriacik.adalet.gov.tr> adresinden edinilmiştir.
- Silivri Belediyesi. (2010). *Silivri Stratejik Planı 2010-2014*. Silivri.
- Türkiye Ekonomi Kurumu, (2016). 23 Nisan 2016 tarihinde, <http://www.tek.org.tr> adresinden edinilmiştir.
- Uğur, A. & Aliağaoğlu, A. (2015). *Şehir Coğrafyası*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Üçoç, Z. (2017). Silivri şehrinin yerleşme tarihi ve mesken özellikleri. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 35, 110-121.